

4.C SAMOŠTÚDIUM 7.12.2020 – 11.12.2020

MAT – Mgr. Čakajdová lubicacakajdova@gmail.com

Opakovať učivo / použiť poznámky, učebnicu/

OPAKOVANIE :

4. B št. odbor
4. C

4.12. - 11.12. 2020

1. Úlohy na riešenie: variácie $V_k(n)$ permutácie $P(n)$
 $V_k'(n)$ faktoriál; výrazy s faktoriálom

kombinácie $C_k(n)$ - kombinačné čísla + vlastosti
- rovnosť komb. č.
- súčet susedných komb. č.

P_{Δ} Pascalov Δ , zapísané riadky, ujednotené riadky P_{Δ}

Binomický rozvoj - umocňovanie 2-členu
- zapísať určitý člen Bin. rozvoja

PRI OPAKOVANÍ POUŽIŤ • VĚBNICA MAT4

• ZASIELANÉ UČIVO CEZ SAMOŠTÚDIUM NA STRÁNKE ŠKOLY

SJL - PaedDr. Krajčovičová

Retrospektívne rozprávanie

Alfonz Bednár

Kolíška - novela, retrospektívna kompozícia:

Zita Černeková – pekná, mladá, chudobná žena, manželka Miša Černeka, s ktorým má syna

Mišo Černek – starostlivý, miluje Zitu, avšak aj pomstychtivý a tvrdý vodca partizánskej skupiny

Jozef Majerský – nespravodlivý, lakomý, vypočítavý. Keď Zita s matkou kedysi pracovali na jeho statku v Čechách, zaľúbil sa do Zity, čakala s ním aj dieťa, o ktoré však prišla, nakoniec sa dozvedela, že Majerský má už ženu a dieťa, matka jej zakázala stretať sa s ním, Majerský ju opúšťa

Dej:

Novela začína tým ako po vojne hlavná hrdinka Zita Černeková počúva rozhlasový prenos zo súdu (súdne procesy v 50. Rokoch), na ktorom svedčí jej muž. Svedčil proti jej bývalému milencovi Majerskému. Zita si začína spomínať na rok 1945. Lieskov, dedinu, v ktorej žila, obsadili Nemci. Kontrolovali ju, pálili domy, ženy, deti, ľudia sa navzájom udávali... Nemci hľadali ukrytých partizánov. Jedného večera k nej nečakane prišiel Majerský, ktorý ju prosil, aby ho ukryla. Ušiel od svojej partizánskej skupiny, pretože trpel vážnou chorobou očí a už to nemohol vydržať. Nevedel, že Zita je Černekova žena. Mal veľké výčitky svedomia z toho, čo jej urobil v minulosti a z toho, že teraz ohrozuje svojou prítomnosťou ju aj jej dieťa. Zita ho ukryla v izbe, v ktorej nikto nebýval a v kuchyni mu začala chystať večeru. Pritom kolísala v drevenej kolíske svojho chorého syna. Odrazu sa do Zitinej malej kuchynky vrátili Nemci.

Zita musela kolísať dieťa, pretože zvuk ošúchaných podnôh kolísky veliteľovi pripomínal jeho domov, dedinu a mlyn, v ktorom vyrastal. Zita sa veľmi bála, že nájdu v izbe Majerského. Nemci začali byť po čase veľmi dotieraví, smiali sa Zite, urážali ju a ponižovali. Majerský sa bál, že ho u Zity nájdu. Bál sa, že jej kvôli nemu ublížia a tak utiekol von oknom. Zita volala Majerského na pomoc. Ten však už ušiel. Zita sedí v kuchyni, počúva v rádiu prenos zo súdu. Majerského odsúdili na dvanásť rokov väzenia. Zita sa veľmi hnevá na svojho muža, pretože svedčil proti Majerskému. Zdá sa jej, že jej muž sa chcel iba vypomstiť Majerskému, pretože Zita si ho z núdze zobrala a z núdze s ním žije...

Idea – človek sa má v každej situácii zachovať čestne a spravodlivo (podľa svojho svedomia)

ANJ - Mgr. Ondrušová

Pracovný zošit str. 70 – 71 maturita trainer 4 – vypracujte cvičenia 1 – 10 podľa zadania, nahrávku na počúvanie (cv.5,6,7) máte na CG k učebnici,

str. 72 – 73 – self-assessment test 4 – vypracujte cvičenia 1 - 8 podľa zadania. Pracujte so slovníkom, riešenia máte na konci pracovného zošita.

KAJ

Pracujete s vizuálnym podnetom - na maily ste dostali obrázky k témam, ktoré sme opakovali minulý týždeň: Family, Housing, Sports, Education, Jobs, Food, Hobbies, Lifestyle. Opíšte ich podľa zadania.

NEJ - Mgr. Nováčiková

- opakovať si slovnú zásobu zo 16. L
- gramatika: radové číslovky: s. 62 – naučiť sa
- s. 56/3 – žltá tabuľka: Kedy máš narodeniny? Mám 15. apríla narodeniny.
Wann hast du Geburtstag? Ich habe **am** fünfzehnten April Geburtstag.

- s. 183/5 - napíšte podľa vzoru

Pošlite mi cvičenie s. 183/5 na moju **novú mailovú adresu: novacikova.skola@gmail.com**.

Vypracované cvičenie mi musíte poslať najneskôr štvrtok do 24. hod. Kontaktujte ma v prípade, ak niečomu nerozumiete.

RUJ - PhDr. Bohilová

Pracujeme s učebnicou Raduga 2

- nová slovná zásoba lekcija 5 str.91, 92 prečítať nahlas, pozor na prízvuk a výslovnosť

- upevňovanie učiva:
  - väzba **можно + neurčitok** a kladná alebo záporná odpoveď
  - prečítajte si otázky str. 93 cv. 2.2 a na str. 95.cv.2.6 s možnými odpoveďami
- domáca úloha: str. 95 cv. 2.6 – vytvorte otázky k obrázkom a odpovedajte reálne, či značka zobrazuje zákaz alebo nie. (kto nemá vodičský preukaz, skúsi si domyslieť)

MOP – Mgr. Chudá

ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA MEDZ. EKON. A obch. PRÁVA

Pojem a predmet MEP, pododvetvia MEP

Medzinárodné ekonomické a obchodné právo

- je súbor právnych noriem, ktoré upravujú fungovanie medzinárodného obchodného systému, medzinárodné finančné, menové a investičné vzťahy a medzinárodnú prepravu na makroekonomickej úrovni
- upravuje najmä hospodárske vzťahy medzi štátmi makroekonomického charakteru
- historicky možno hovoriť o medz. obchodnom práve až od 20. storočia - potreba prísnejšieho regulovania štátnych zásahov do MEV

pododvetvia medzinárodného ekonomického práva

- medzinárodné obchodné právo
- právo medzinárodných investícií
- medzinárodné menové a finančné právo
- právo medzinárodnej prepravy

B) Pramene MEP/ medzinárodného ekonomického práva/

a) základné pramene MEP:

- **medzinárodné zmluvy**
  - medz. dohoda uzavretá medzi štátmi písomnou formou, ktorá sa spravuje medzinárodným právom a je spísaná v jedinej, vo dvoch alebo viacerých súvisiacich listinách, nech je jej názov akýkoľvek
  - viaceré najmä multilaterálne zmluvy (napr. Charta OSN a Viedenský dohovor)
  - charakteristická je ich *tzv. samovykonateľnosť* (na ich vykonanie spravidla nie je potrebný vnútroštátny akt) a *priamy účinok* (priamo priznávajú práva a ukladajú povinnosti FO a PO; napr. investičné zmluvy)
- **medzinárodná obyčaj**
  - dlhodobo všeobecne uznávané, pôsobí vo vzťahu k tretím štátom - ak si niektoré štáty osvoja zmluvné pravidlá platné pre iné štáty
  - je len doplnkový prameň, dopĺňa medzery, ktoré nie sú upravené zmluvami

b) pomocné pramene

- **všeobecné právne zásady uznávané civilizovanými národmi**
  - vychádzajú najmä z ustanovení Charty OSN (čl. 2 - zvrchovaná rovnosť štátov; mierové riešenie sporov; zákaz hrozby silou a použitia sily; zákaz zasahovania do vecí, ktoré patria do vnútornej právomoci štátov..)
- **rozhodnutia súdov a iných rozhodcovských orgánov**
  - najvýznamnejšiu autoritu predstavuje MSD / Medzinárodný súdny dvor/
- **náuka a doktrína MEP**
  - tá akademická sféra, ktorá formuje konkrétny rozvoj odvetvia a v rozhodujúcich momentoch ho ovplyvňuje
  - odborné publikácie, články, odborné vystúpenia na vedeckých konferenciách, právne názory expertov a pod.

Okrem týchto prameňov MEP možno ešte rozlišovať tzv. iné formálne pramene

a) tzv. soft law

- odporúčania (odporúčanie Rady Európy), vyhlásenia, nezáväzná rezolúcie MO
- rozhodnutia MO, ktoré majú **nezáväzný charakter**
- iba výnimočne implikujú všeobecnú záväznosť a vynútiteľnosť → hard law povahu (napr. rezolúcie BR OSN)

b) tzv. štátne kontrakty

c) vnútroštátne zákony

- napr. Obchodný zákonník, z časti Zákon o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom
- d) jednostranné akty štátov** - najmä ich vyhlásenia, uznanie, notifikácie, súhlasy, ktoré môžu založiť nový právny stav smerujúci k stabilizácii MV

Milí študenti, začíname s novým celkom, bližšie si jednotlivé časti vysvetlíme v škole. / Dúfam.../ Ak máte otázky, prosím zaslať obvyklým spôsobom.

HOG – RNDr. Žiarna

(vých., juž. Afrika)

Téma: 13

Hospodárstvo východnej Afriky

= štáty východnej Afriky – Sudán, Eritrea, Etiópia, Somálsko, Keňa, Uganda, Tanzánia, Rwanda, Burundi a i.

= hospodársky málo rozvinuté štáty

= vnútrozemské štáty – nevýhodná poloha (aj pre nedostatočnú dopravnú sieť), hosp. sústredené najmä na pobrežie

= málo nerast. surovín

= málo rozvinutý spracovateľský priemysel, prevláda textilný

= v rámci hospodárstva prevláda poľnohospodárstvo – najmä ŽV

= poľnohosp. výnosy limitujú klimatické podmienky (veľké suchá – slabá úroda – hladomor)

= v niektorých štátoch za posl. roky nastal rozvoj cestovného ruchu (Keňa, Tanzánia)

= vysoká mortalita obyvateľstva, veľká časť populácie infikovaná HIV

= občianske vojny – limitujú tiež možnosti ďalšieho rozvoja regiónu

Keňa

Hl. mesto: **Nairobi**

- prímorský štát (Indický oceán) východnej Afriky
- klíma – tropická
- reliéf – sever púštny, inak rovinný (savany) + hornatý (Etiópska vysočina), na pobreží pralesy
- veľa národných parkov a prírodných rezervácií
- k prírodným atrakciám patria jazerá = Viktóriino, Rudolfovo

Obyvateľstvo

- početné etnické skupiny (asi 50), najpočetnejší = Masajovia + Kikujovia
- prevažne vidiecke (67%)
- náboženská štruktúra: 78% kresťanstvo, 10% animizmus, 10% islam, 2% ostatní
- mladá populácia (50% obyvateľov – do 20 rokov veku)
- väčšina zamestnaná v poľnohospodárstve – 80%, 20% v priemysle + službách
- viac ako 40% obyvateľov – pod hranicou chudoby

-Hospodárstvo

- rozvojový poľnohospodársky štát s rozvíjajúcim sa ľahkým priemyslom (juh vyspelejší ako sever)
- dominantné postavenie poľnohospodárstva v hospodárskej štruktúre štátu
- NS importujú
- brzdu ekon. rastu sú:
  - ✓ vysoká nezamestnanosť
  - ✓ nedostatočná kvalifikácia
  - ✓ vysoký prirodzený prírastok

Priemysel

- málo z NS
- NS – zlato, striebro, olovo, soľ
- ťažobný, kožiarsky, textilný, obuvnícky, potravinársky

Poľnohospodárstvo

- zamestnáva väčšinu obyvateľstva
- veľké plantáže – najmä zahr. majitelia

RV – káva, bavlna, čaj, tabak, kukurica, bataty, strukoviny, cukrová trstina, kokos, ananás, banány, kvety

ŽV – hov. dobytok, ovce, kozy, ťavy, rybolov

Doprava

- málo rozvinutá
- slabá dopravná infraštruktúra
- cestná (cesty často bez spevneného povrchu) + železničná
- CR zvyšuje podiel leteckej dopravy

Cestovný ruch

- Využíva prírodné predpoklady – jazerá; národné parky a prírodné rezervácie (safari)

Tanzánia

Hl. mesto: **Dodoma**

- prímorský štát (Indický oceán) východnej Afriky
- patrí k nej aj niekoľko ostrovov, najznám. = Zanzibar
- klíma – tropická
- reliéf – prevažne rovinný (savany), pohorie – Východoafrická vysočina; sopečný (Kilimandžáro)
- jazerá – hospodársky + rekreačný význam = Tanganika, Malawi, Viktóriino

Obyvateľstvo

- početné etnické skupiny (120), najmä Swahilci, Sukumovia
- prevažne vidiecke (80%)
- náboženská štruktúra: 30% kresťanstvo, 35% islam, 35% kmeňové náboženstvá)
- vysoká dojčenská úmrtnosť

-Hospodárstvo

- rozvojový poľnohospodársky štát
- hl. hosp. centrum krajiny = mesto Dar es Salaam
- brzdu ekon. rastu
- ✓ nezamestnanosť
- ✓ slabá infraštruktúra
- CR význ. zdroj štátnych príjmov

Priemysel

- veľké zásoby NS, ale málo rozvinutý spracovateľský priemysel
- NS – diamanty, zlato, fosfáty, soľ, cín
- ťažobný, petrochemický, potravinársky, textilný, kožiarsky

Poľnohospodárstvo

- zamestnáva väčšinu obyvateľstva

RV – bavlna, káva, čaj, tabak, tropické ovocie, kukurica, ryža, bavlník, kokos, vanilka, klinčeky

ŽV – hov. dobytok, kozy, rybolov

Doprava

- slabo rozvinutá
- nedostatočná cestná sieť, v posl. rokoch výstavba ciest
- lodná

Cestovný ruch

- Využíva prírodné predpoklady – jazerá; národné parky a prírodné rezervácie
- safari v národných parkoch (Serengeti, Ngorongoro) a rezerváciách
- turistickou atrakciou = sopka Kilimandžáro aj nár. park
- pobrežie oceánu využívané na letnú rekreáciu
- k zaujímavostiam patria – archeologické náleziská + jaskynné maľby

-

Téma: 14

Južná Afrika – charakteristika hospodárstva

= štáty južnej Afriky: Botswana, Lesotho, Namíbia, Svazijsko, Angola, Juhoafrická republika (JAR), Madagaskar, Seychely, Maurícius

= v r.1980 vzniklo integračné zoskupenie regionálnych štátov – **SADC** (Juhoafrické rozvojové spoločenstvo)

= hospodársky vyspelý región v rámci kontinentu

JAR (Juhoafrická republika)

Hl. mesto: **Pretória**

- prímorský štát (Indický oceán, Atlantický oceán) na južnom cípe Afriky
- klíma – subtropická
- reliéf – prevažne hornatý – Dračie vrchy; púštny – Namib, Kalahari;

Obyvateľstvo

- sústredené na juh, juhovýchod štátu
- etnické bantuské skupiny (78%), najmä Zuluovia, Khosovia a i.
- prevažne vidiecke
- náboženská štruktúra: 68% kresťanstvo, 28% animizmus, 4% tradičné domorodé náboženstvá)

Hospodárstvo

- vyspelý priemyselný štát
- rozvoj spätý s príchodom európ. imigrantov
- hospodárstvo založené na veľkých zásobách NS
- hl. hosp. centrá krajiny = **Johannesburg, Pretória, Kapské mesto, Durban**
- CR tiež zdroj štátnych príjmov

Priemysel

- veľké zásoby NS
- nemá ropu
- NS –diamanty, zlato, platina, farebné kovy, č. uhlie, zemný plyn, železná ruda, urán
- ťažobný, chemický, strojársky, potravinársky, textilný

Poľnohospodárstvo

- nedostatočné zavlažovacie systémy
- pôdna erózia

RV – citrusy, kukurica, tabak, bavlník, cukrová trstina

ŽV – hov. dobytok, ovce, rybolov

Doprava

- dobrá kvalita cestnej + železničnej siete
- lodná, letecká

Cestovný ruch

- využíva prírodné predpoklady –národné parky (safari; Krugerov NP), oceánske pobrežie
- atraktívne pláže s jemným pieskom, podmienky na potápanie, golf, cyklotrasy
- prírodná zaujímavosť = Stolová hora
- mestské centrá CR = Kapské mesto, Pretória, Johannesburg
- mys Dobrej nádeje
- CR rekreačný, kultúrno-poznávací

Téma: 15

Systematizácia vedomostí a upevňovanie učiva o hospodárstve afrických štátov - Test

POV – RNDr. Žiarna

Téma: 18

DRUHY DIÉT A ICH VÝZNAM

Diéty v súčasnom Jednotnom diétnom systéme sa delia na:

- a) **základné diéty** (označené číslom 0 – 13),
- b) **špeciálne diéty** (označené písmenom S a číslom príslušnej diéty; Čajová - pri akút. hnačke; SS prísny obmedzením tuku - pri akútnom ochorení žľáz, pankreasu a hepatitídy; bezlepková),
- c) **štandardizované diétné postupy** (nemajú čísel. označ., vyznač. sa zvláštnym indiv. použitím, napr. pankreatická diéta) sem patria aj diéty diagnostické

ad a) základné diéty

Číslo a názov diéty

0 – tekutá

krátkodobo po operáciách v úst. dutine a na tráv. systéme

1 – kašovitá

po operáciách tráv. systému, pri chor. ústnej dutiny, pažeráka

2 – šetriaca	ochor. žalúdka, dvanástnika, žlčníka, pankreasu, po infarkte myokardu
3 – racionálna	„normálna strava“
4 – s obmedzením tukov	chronické chor. žlčníka, pankreasu, po vírusovej chorobe pečene
5 – bielkovin.bezvyšková	hnačky, chron. zápalové alebo vredové choroby H-čreva
6 – nízkobielkovinová	choroby obličiek
7 – nízkocholesterolová	artérioskleróza
8 – redukčná	obezita
9 – diabetická	cukrovka
10 – nesolená šetriaca	ochorenia srdca, ciev, opuchy
11 – výživná	na zvýšenie hmotnosti pri dlhotr. ochor., pri nádorových ochoreniach
12 – strava batoliat	pre deti od 1 do 3 rokov
13 – strava väčších detí	pre deti od 3 do 15 rokov
14 – individuálna strava	Indiv. vyprac. diéty podľa osobit. potrieb pacienta (vegetar., makrobiot., alergikov)

ad b) špeciálne diéty

- **čajová** = akútne stavy rôz. pôvodu; max. niekol. dní sa podáva mierne slad. čaj po lyžičkách
- **tekutá výživná** = ak nemôže prijímať tuhú stravu (poleptanie pažeráka, rak. pažeráka)
- **s prísny obmedz. tukov** = akút. zápal žlčníka, vírus. chor. pečene, chor. pankreasu; mäso vylúčené
- **diabetická** = cukrovka + chor. trávn. traktu; jedlo podávané 6x denne; kombinácia diéty (šetriaca + diabetická)

ad 3) štandardizované diétne postupy

- = diéta pri okult. krvácaní
- = bezlepková diéta – celiakia
- = diéta pri pankreatitíde
- = špec. tekutá výživa – sondová strava
- = prísne redukč. diéty – cukrovka spoj. s inými chor.
- = diéty s prísny obmedz. bielkovín – zlyhanie obličiek
- = diéta po infarkte

Podľa konzistencie - diéty

- **tekuté** = po operačných stavoch, nápoje, polievky, omáčky, polovičný energetický príjem
- **kašovité** = po operačných stavoch, plnohodnotná kašovitá strava
- **tuhé**

Formy

- **orálna** (prirodzená) – potrava prijímaná cez ústa (per os)
= označovaná ako diéta
= od bežnej travy sa líši obsahom W + živín, úpravou pokrmu, obmedzením výberu potravín
= diéta – šetriaca, výživná, redukčná, bezlepková, bezlaktózová
- **umelá** (podávanie výživných zmesí)
= enterálna výživa - podávaná do žalúdka, dvanástnika, jejunu
= parenterálna výživa-podávaná infúziou do žily

Téma: 19

LIEČIVÉ RASTLINY A ICH ÚPRAVA

= divo rastúce ∨ pestované rastliny obsahujúce v **koreňoch, listoch, kvetoch rôzne fyziologicky účinné látky** - alkaloidy, glykozidy, éterické oleje, horčiny, slizovité látky a pod.

= používané na liečenie = **fytoterapiu**

= **Fytoterapia**

liečba pomocou rastlín, resp. liekmi pripravenými z liečivých rastlín.

je v podstate bylinkárstvo na vedeckých základoch.

= mnohé liečivé rastliny sú vo vyššej koncentrácii jedovaté

= používajú sa

- čerstvé
- sušené

- inak spracované, napr. ako čaj (odvary, nálevy), obklady, výplachy, prír. liečivá bez synt. úpravy, syntet. liečivá

= známych je asi 10 000 liečivých rastlín

Bazalka pravá

= 1-ročná bylina pestovaná na slnečnom, teplom mieste, aj v interiéri

= lístky - silnú korenistú chuť a vôňou pripomínajú klinčeky

kuchynské využitie: čerstvé alebo sušené lístky

- do šalátov, polievok, omáčok, na mäso, na dochucovanie majonézy, na prípravu bylinkového masla.

liečivé účinky: na uvoľnenie všetkých druhov kŕčov, pomáha pri hnačkách, nadúvaní, podpora trávenia, zvyšuje chuť do jedla

Rozmarín lekársky

= trváci, vždy zelený, voňavý, husto rozkonárený poloker

= má príjemnú gáfrovo korenistú vôňu a horkú chuť.

= súčasť vonných zmesí

kuchynské využitie: čerstvé i sušené listy, jemne gáfrovitý pach a horko aromatickú chuť

- v malom množstve do polievok, varených zemiakov, zeleniny, šalátov, štiav, mias, do cesta, do bylink. masla

liečivé vlastnosti: zvyšuje TK, vhodný pri reumatizme, kašli, astme, búšení srdca, nervozite, nespavosti, migréne, podporuje činnosť pečene

Majorán

1-ročná rastlina nízkeho vzrastu; zbierané mladé lístky

Kuchynské využitie: Sušená aj čerstvá vňať

- do údenárskych výrobkov, pečené mäso, strukoviny.

- čerstvá vňať do polievok, omáčok, plniek, gulášov a na všetky mäsité jedlá.

- dlhým varením stráca svoju vôňu, pridáva až na koniec varenia

Liečivé vlastnosti: silne utišujúci vplyv na NS => pri rozčúlení, stresoch, nespavosti, migréne, odvar pri chorobách horných ciest dýchacích, pri hnačkách, žalúdočných kŕčoch, nadúvaní; do kúpeľa na odstránenie reumat. bolestí; masť z majoránu - na zapálené a ťažko hojace sa rany.

Pamajorán (oregano)

= trváca, korenisto aromatická bylina Na korenenie používame čerstvý alebo sušený list.

Kuchynské využitie: na korenenie čerstvý alebo sušený list

- do masných jedál, rajčiakové, syrové a vaječné jedlá, pizza, zemiakové polievky

Liečivé vlastnosti: pri chorobách priedušiek a pľúc, na tlmenie epilepsie, na kloktanie a pri kašli, pri zápaloch pečene, reumatizme, pri bolestiach zubov (žijeme listy pamajoránu)

Mäta pieporná

= trváca bylina; zbierame listy a vňať pred kvitnutím

= rozmliaždená dužina vonia výrazne mentolom, je chladivá a má korenistú chuť

Kuchynské využitie: široké uplatnenie v potravinárstve, likérmectve i cukrárenstve; používa sa čerstvá i sušená vňať,

- do omáčok, jahňacích a baraních mias, zemiakov, zeleniny a zelenin. šalátov

- na dochucovanie čaju, do osviežujúceho drinku MOCHITO

Liečivé vlastnosti: posilňuje NS, pri rôz. žalúdočných ťažkostiach, tíši bolesti žľníka, podporuje tvorbu tráv.štiav, žlče, pomáha pri hnačke, uvoľňuje kŕče, zastavuje zvracanie, zmiernuje nadúvanie; na prípravu protireumatických prípravkov; obsahuje silicu v kt. je mentol – súčasť zubných pást, masážnych krémov, pleťových masiek. Dodáva im sviežu vôňu a pri styku s pokožkou, príjemný chladivý pocit.

Medovka lekárka

= trváca, bohato rozkonárená bylina, nápadne citrónovo voňavá

= zbiera sa vňať alebo listy

= pridáva sa aj do vonných zmesí.

Kuchynské využitie: na korenenie najmä čerstvé listy

- do šalátov, bylinkových omáčiek, polievok, rybieh a hubových jedál, majonéz, jogurtov, mlieč.nápojov, limonád, na grilované jedlá, hydinu, varenú ryžu; pri výrobe likérov

Liečivé účinky: proti vírusom + bct => pri liečbe herpesu, vnútorne pri podráždenosti, stavoch úzkosti, pôsobí sedatívne, proti bolestiam hlavy, nespavosti, depresiám; inhalácia - pomáha pri odkašľávaní; čerstvé pomliažd. listy na miesta po uštipnutí hmyzom; odvar ako relaxačný kúpeľ.

Yzop lekársky

= vždy zelený trvácný poloker, gáfrová aróma, horkastá chuť

Kuchynské využitie:

- lístky do polievok, na masné ryby, do omáčok, šalátov, mias, plniek, ovo-koktailov, ku strukovinám, súčasť grilovacích a koreninových zmesí

Liečivé účinky: pomocným liekom pri ochoreniach dýchacích ciest, stabilizuje TK

Šalvia lekárska

= trváci poloker ostrej korenistej vône a chuti

= zbierame listy a mladú vňať tesne pred kvitnutím

= dym zo šalvie neutralizuje pachy

Kuchynské využitie: čerstvými i sušenélístky

- do jahňaciny, baraniny, teľaciny, hydiny, na ryby, dochutenie masla, syra, nátierok, dusených rajčiakov, pečienky, ako zložka koreninových zmesí.

Liečivé vlastnosti: silný antibakteriálny účinok - pri všet. chorobách ústnej dutiny, zápale ďasien, paradentóze, chor. dých. ciest, do zubných pást, ústnych vôd, potieraním zubov listami = vybielenie zubov; čaj zo šalvie na odstrán. nočné potenia, pri prac. preťažnosti a nervozite; vo vyšších dávkach vyvoláva kŕče; žuvanie čerstvých lístkov odstraňuje zápach z úst

Repík lekársky

= trváca bylina so žltým súkvetím na vrchole stonky

Liečivé účinky: Repík lekársky je prastarou liečivou rastlinou, ktorá má veľmi široké využitie. Zvonka používame repík vo forme obkladov napríklad na popáleniny, zle hojace sa rany, zastavenie krvácania, kožné ochorenia. Odvar lieči predovšetkým všetky choroby vnútorných orgánov. Týka sa to pečene, žlčníku, obličiek, žalúdka, dvanástnika. Odvarom taktiež kloktáme pri bolestiach v krku a pri zápaloch dutiny ústnej. Je známe že silný odvar z repíka je ako kloktadlo vôbec najlepším liekom na presilené a inak choré hlasivky, preto sa odporúča napríklad rečníkom, učiteľom, spevákom,... Výborný je tiež repíkový kúpeľ, ktorý pomáha pri opuchnutých kĺboch, bolestiach nôh, taktiež pri hemoroidoch.

Ibiš lekársky

= trváca bylina pestovaná najmä pre koreň

= koreň a kvety majú nasladlú chuť s charakteristickou vôňou

Liečivé vlastnosti: používané najmä listy a koreň; tíši všetky zápal + bolesti; do čajov na odkašľávanie, pri prechladnutí, bronchitíde, pri liečbe dvanástnika, žalúdka, čreva, využitie vo forme – čaju, stud. macerátu, ako obklad pri zápaloch očnej sliznice a na zapálené opuchy na koži.

Echinacea purpurová

= trváca bylina

= korene obsahujú množstvo cenných látok silice, vyššie MK, polysacharidy, triesloviny, flavonoidy a i.

= využíva sa – kvety, koreň

Liečebné využitie: ako extrakt, masť; na vnútorné i na vonkajšie použitie; na osilnenie imunity, k liečbe močových ciest, chrípky, v gynekológii ako podporný prostriedok pri liečbe rakoviny, žalúdočných vredov, prostaty, na zle sa hojace rany, preležaniny, pooperačné jazvy, omrzliny, na psoriázu a ekzémy; šťava z čerstvých kvetov zvyšuje zrážanlivosť krvi

iné liečivé byliny

levanduľa, ligurček, ľubovník, palina, tymián...

CER – Ing. Pavlovičová

TÉMA: Vidiecka turistika a agroturistika

pojmem vidiecky cestovný ruch a jeho odlišenie od iných foriem CR

-Vidiecky turizmus(VT) charakterizujeme ako osobitnú formu rekreácie vo vidieckom prostredí s využitím rôznych daností tohto prostredia, s možnosťou ubytovania v rodinách, vidieckých domoch.

-Všetky činnosti spojené s VT sa približujú k službám CR, len sú realizované v podmienkach vidieka

služby v rámci vidieckeho CR a ich špecifiká

-V rámci VT sa poskytujú služby

- **ubytovacie** – v slúlade s platnou kategorizáciou
- **stravovacie** – odporúča sa maximálne využiť vlastné suroviny a polotovary
- **doplnkové** : - pešie túry do okolia
  - možnosť kúpania, rybolov + požičiavanie športových potrieb
  - účasť na výstupeniach folklórnych súborov
  - účasť na vinobraniach, husacích hodoch, zabíjačkach
  - organizovanie piknikov
  - zber liečivých rastlín + prednášky o nich
  - služby motoristom...

klientela vo vidieckom CR

- Pri realizovaní služieb VT treba mať na pamäti, pre akých host'ov ich budeme poskytovať :

- **zelená klientela** – vyžaduje pobyt v pôvodnom vidieckom osídlení, nerušené životné prostredie, styk s vidieckym obyvateľstvom, biopotraviny, účasť na jednoduchých poľnohospodárskych prácach
- **klientela menej solventná** – ide o rodiny s deťmi z nižších príjmových vrstiev, pre ktorých je táto dovolenka príťažlivá z dôvodu nízkych cien.

agroturistika ako súčasť vidieckeho CR, najčastejšie doplnkové služby Agroturistika – je užším pojmom ako VT a zároveň je jeho súčasťou. Znamená činnosti agropodnikateľov, poľnohospodárskych podnikov zameraných aj na uspokojenie potrieb turistov (najmä v čase, keď tieto podniky majú už po svojich poľnohospodárskych prácach a majú akýsi „útlm“, vtedy poskytujú svoje služby, svoje priestory turistom (jeseň, zima) alebo napríklad ak sú lokalizované v oblastiach, ktoré sú blízko lyžiarskych vlekov, poskytujú svoje priestory na ubytovanie pre lyžiarske zájazdy. **V čase sezóny** sa účastníci môžu zapojiť do poľnohospodárskych prác pri sušení sena, vinobraní, zbere ovocia, chove zvierat, nie s cieľom zárobku, ale skôr záujmu o chod podniku.

Ďalšie doplnkové služby : - využitie ovčiarstva + ochutnávky

- využitie koní – jazdy, záprahy, hipoterapia
- ochutnávka vína + gastronomické špeciality
- remeselnícke výrobky – hrnčiarstvo, stolárstvo...
- polovníctvo, rybárstvo pre uspokojenie špeciálnych potrieb
- ďalšie služby podľa podmienok jednotlivých regiónov

agroturistika v našom regióne – SOTDUM a jeho plány

V rámci regiónov existujú mikroregióny, v ktorých sa jednotlivé obce spájajú, takto môžu svoje danosti využiť aj malé obce, ktoré by možno inak ostali nepovšimnuté, pretože by nemali dosť prostriedkov na financie, na svoju prezentáciu. Ak sa však viaceré obce spoja je to výhodné pre každú z nich. Spájanie obcí do mikroregiónov má tieto ciele:

- spoločná ochrana záujmov združených obcí
- zníženie nezamestnanosti., najmä rozvojom služieb
- využitie spoločných financií obcí
- podpora vidieckeho turizmu
- vytváranie priaznivého prostredia pre podnikateľov
- zviditeľnenie mikroregiónu a obcí do neho patriacich vhodnou propagáciou

SOTDUM - ide o združenie obcí v okolí Topoľčian. Predstavitelia Topoľčian a obcí Jacovce, Nemečky, Prašice, Podhradie, Tesáre, Velušovce, Závada podpísali zakladateľskú zmluvu tohto záujmového združenia, s názvom Spoločenstvo obcí topoľčiansko-duchonského mikroregiónu, nekôr k nim pribudli obce Tvrdomestice, Kuzmice, Nemčice.

Predstavitelia SOTDUM-u si vytýčili mnoho úloh, ktoré sú rozpracované v akčnom pláne.

Jednou z nich je aj záchrana zručaniny Topoľčianskeho hradu a jej následne využitie na kultúrno-spoločenské účely.

ÚLOHY:

- tému vytlačte alebo prepíšte do zošita
- dokončite určené referáty

- pripravte sa na skúšanie podľa harmonogramu

MHV - Ing. Vichnárová

1. NAFTA – severoamerické pásmo voľného obchodu
2. OPEC

Charakteristika NAFTA.

Vznik a členské štáty NAFTA.

Hlavné ciele a orgány NAFTA.

Charakteristika OPEC.

Charakteristika OPEC.

Založenie a vznik OPEC.

Členské štáty OPEC.

Štruktúra OPEC.

Učivo je žiakom vysvetlené prostredníctvom videokonferencie.

Učebný materiál je zaslaný na mailové adresy žiakov.

MEO – Ing. Vichnárová

1. Ostatné podmienky dodávky
2. Druhy obchodných operácií (2 vyučovacie hodiny)

Charakteristika osvedčení (certifikáty o pôvode tovaru a ich charakteristika).

Iné typy osvedčení (fytošnitárne osvedčenie, veterinárne osvedčenie, osvedčenie o kontrole tovaru,...).

Popis ostatných podmienok dodávky.

Vymenovanie druhov obchodných operácií.

Charakteristika obchodných operácií (export, import, reexport, kompenzačný obchod, barter, switch, burzy, verejné súťaže,...).

Učivo je žiakom vysvetlené prostredníctvom videokonferencie.

Učebný materiál je zaslaný na mailové adresy žiakov.

PEP – Ing. Vichnárová

1. Štátny protokol
2. Diplomatický a štátny ceremoniál

Charakteristika štátneho protokolu.

Význam štátneho protokolu.

Oblasti spoločenského styku vymedzené štátnym protokolom.

Charakteristika diplomatického a štátneho ceremoniálu.

Oblasti uplatnenia diplomatického a štátneho ceremoniálu.

Diskusia o potrebe uplatňovania a reálnom uplatňovaní protokolu a ceremoniálu v spoločenskom živote.

Učivo je žiakom vysvetlené prostredníctvom videokonferencie.

Učebný materiál je zaslaný na mailové adresy žiakov.

TECH kuchár - Ing. Kajanová

1) Novodobé postupy pri príprave pokrmov,

2) Novodobé zariadenia kuchyne.

Uvedené témy je potrebné si prepísať do zošita alebo vytlačiť a vložiť do zošita, naštudovať. Témy žiakom boli poslané na emailovú adresu.

Úloha:

- zopakovať si tematický celok: *Nové trendy v gastronómii (NC, Plnohodnotná kuchyňa, Front cooking, Etnická kuchyňa, Wellnes gastronómia....,*
- naučiť sa nové témy, a to:
- *popísať novodobé postupy a zariadenia v kuchyni,*
- **skúšanie na online hodine!**

TEO kuchár - Ing. Kajanová

1) *Mimoriadne druhy slávnostného stolovania – Čaj o piatej a čaša vína.*

Uvedenú tému je potrebné si prepísať do zošita alebo vytlačiť a vložiť do zošita, naštudovať. Téma žiakom bola poslaná na emailovú adresu.

Úloha:

- zopakovať si predchádzajúci tematický celok: *Kolteil, River párty,*
- naučiť sa novú tému, a to:
- *vedieť popísať slávnostný spôsob stolovania čaj o piatej a čaša vína.*

API – Ing. Beková

Úloha:

- **TVORBA ZÁVEREČNEJ PRÁCE - MW**
  - **TVORBA PREZENTÁCIE K ZÁVEREČNEJ PRÁCI VYBRANEJ KRAJINY – POWER POINT**
- snímka: Systém školstva

MAR - Ing. Chalupová

Téma: prípadová štúdia – tvorba životného cyklu produktu

Spracujete prácu:

1. Nájdite na trhu jeden výrobok s klasickým životným cyklom – popíšte výrobok , napíšte kedy vstúpil na trhu a v akej fáze sa dnes nachádza (doporučujem najst' produkty, ktoré sú už vo fáze zrelosti). Nakresliť životný cyklus a popísať jednotlivé fázy ohľadom predaja a zisku (vychádzajte z teórie)
2. Nájdite na trhu 3 produkty, ktoré bude každý jeden patriť do inej kategórie odchýlok v životnom cykle. Popíšte výrobky, pre každý nakreslite životný cyklus a popíšte ako prebieha (pracujte z teóriou ktorú máte)

ÚLOHY:

1. Účasť na on-line hodine **v stredu o 10,00**

EKN ois - Ing. Smatanová

Téma: Formy a obsah KZ. Náležitosti kúpnej zmluvy.

Podstatné náležitosti kúpnej zmluvy

Režim kúpnej zmluvy je v slovenskom právnom poriadku upravený dvoma právnymi predpismi, a to Občianskym a Obchodným zákonníkom. Článok sa venuje kúpnej zmluve podľa Obchodného zákonníka.

Kúpna zmluva patrí nielen v obchodných vzťahoch medzi najčastejšie využívané zmluvné typy. Často sa s ňou podnikateľ stretne aj bez nejakého predchádzajúceho vonkajšieho impulzu, pritom sa však zvykne zabúdať na podstatné náležitosti, ktoré by kúpna zmluva ako taká mala obsahovať, aby bola právne čistá, a pritom aj riadne vymožitelná. Režim kúpnej zmluvy je v slovenskom právnom poriadku upravený dvoma právnymi predpismi, a to Obchodným a Občianskym zákonníkom. V tomto článku sa chceme venovať kúpnej zmluve podľa Obchodného zákonníka, pretože tento typ je v podnikateľskej praxi predsa len častejšie využívaný.

V zákone č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov má kúpna zmluva svoje miesto v tretej časti, druhá hlava, prvý diel, prvý oddiel. V praxi kúpna zmluva predstavuje jeden z najčastejšie využívaných zmluvných typov. Na základe tejto zmluvy dochádza k zmene vlastníckych práv k hnutelným veciam z predávajúceho na kupujúceho. Táto zmena je samozrejme odplatná. Podstatné náležitosti kúpnej zmluvy sú uvedené už v jej legálnej definícii. Ide pritom o náležitosti, bez ktorých by sme nemohli hovoriť o kúpnej zmluve. Týmito náležitosťami sú:

- a) určenie zmluvných strán,
- b) vymedzenie predmetu kúpy,

- c) záväzok predávajúceho dodať predmet kúpnej zmluvy kupujúcemu a previesť na neho vlastnícke právo k tomuto predmetu,
- d) kúpna cena a záväzok kupujúceho zaplatiť ju.

1. Určenie zmluvných strán

Ide o prvú podstatnú náležitosť pri kúpnej zmluve, pretože bez určenia zmluvných strán by zmluva logicky nemohla byť určitým právnym úkonom z dôvodu, že by nebolo jasné, kto je zaviazaný na plnenie povinností zo zmluvy vyplývajúcich. Kúpnu zmluvu podľa Obchodného zákonníka môžu uzavrieť:

- a) podnikatelia, ktorí uzatvorili kúpnu zmluvu pri svojej podnikateľskej činnosti,
- b) štát, samosprávna územná jednotka, štátna organizácia, aj keď nie sú podnikatelia, ale uzatvárajú kúpnu zmluvu s podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti, ak z obsahu zmluvy vyplýva, že má zabezpečovať verejné potreby,
- c) fyzické alebo právnické osoby bez ohľadu na skutočnosť, či sú podnikateľmi, ak si písomne zvolili Obchodný zákonník za právny predpis, ktorému podriaďujú svoj záväzkovo-právny vzťah.

Ad a) Na tomto mieste by bolo vhodné charakterizovať si, kto je podnikateľom podľa Obchodného zákonníka. Za podnikateľa sa považuje teda osoba zapísaná v obchodnom registri, to znamená všetky obchodné spoločnosti, družstvá a iné právnické osoby, o ktorých to ustanovuje zákon (ako napríklad zákon o štátnom podniku), zahraničné osoby (teda fyzické osoby s bydliskom alebo právnické osoby so sídlom mimo územia Slovenskej republiky, a to za predpokladu, že majú svoj podnik alebo jeho organizačnú zložku umiestnenú na území Slovenskej republiky) a nakoniec fyzická osoba s bydliskom na území Slovenskej republiky, ktorá je podnikateľom a do obchodného registra sa zapíše na vlastnú žiadosť. Treba si pritom uvedomiť, že ide iba o formálne kritérium, pretože za podnikateľa sa považuje aj osoba, ktorá nevykonáva žiadnu podnikateľskú činnosť, ale je zapísaná v obchodnom registri. Veľmi dobrým príkladom je bytové družstvo, ktoré je považované za podnikateľa, ale nevykonáva žiadnu podnikateľskú činnosť, len zabezpečuje potreby svojich členov.

Za podnikateľa musíme ďalej považovať osobu, ktorá podniká na základe zákona č. 455/1991 Zb. živnostenský zákon, teda na základe získania živnostenského oprávnenia. Živnostenské oprávnenie má podobu živnostenského listu, prípadne koncesnej listiny. Rozdiel je v podmienkach pre získanie týchto oprávnení. Na základe živnostenského listu je podnikateľ oprávnený prevádzkovať ohlasovacie živnosti a oprávnenie vzniká dňom ohlásenia na príslušný úrad. Na druhej strane pri koncesii hovoríme o štátnom povolení na vykonávanie jedného z okruhu živností.

Podnikateľom je taktiež osoba, ktorá podniká na základe iného ako živnostenského oprávnenia. Príkladom môžu byť advokáti, notári, znalci alebo lekári. Ako je zrejmé, týmto oprávnením sa rozumie podnikanie v oblastiach, ktoré sú zákonite z pôsobnosti živnostenského zákona vylúčené, ale sú upravené osobitným predpisom.

No a nakoniec za podnikateľa podľa Obchodného zákonníka považujeme fyzickú osobu, ktorá sa zaoberá realizáciou poľnohospodárskej výroby a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu. V tomto prípade sa jedná o skupinu samostatne hospodáriacich roľníkov, ktorí sú zapisovaní do evidencie obcí.

Pri uzatváraní právnych úkonov je nutné, aby podnikateľ vystupoval pod svojím obchodným menom, a to tak, ako ho má uvedené v obchodnom registri. Toto je nevyhnutné z dôvodu presnej identifikácie zmluvnej strany v tom-ktorom konkrétnom úkone, pretože akákoľvek zmena oproti registrovanému tvaru v obchodnom mene môže mať nepriaznivé následky pre platnosť zmluvy. To znamená, že aj drobná zmena v obchodnom mene má za následok skutočnosť, či už ide o ten konkrétny subjekt, s ktorým má byť zmluva uzatvorená. V konkrétnych prípadoch bude zrejme záležať na ďalšej identifikácii zmluvnej strany pomocou druhotných znakov ako napríklad sídlo alebo IČO podnikateľa. Trošku zložitejšia je situácia pri podnikateľovi – fyzickej osobe. Takýto podnikateľ používa ako obchodné meno svoje meno a priezvisko, ktoré môže dotvoriť dodatkom, ktorý je taktiež zapísaný v obchodnom registri. Na základe zvyklostí sa fyzické osoby pre lepšiu identifikáciu označujú aj uvedením čísla svojho občianskeho preukazu, avšak tento doklad sa po určitom čase mení, a tým sa mení aj jeho číslo. Je teda jasné, že v našich podmienkach sa fyzická osoba najlepšie konkretizuje pomocou svojho rodného čísla, ktoré je jedinečné. Každý má však nárok na ochranu svojich osobných údajov, a teda nie je nikto povinný svoje rodné číslo uvádzať.

S presným označením zmluvných strán úzko súvisí aj označenie osoby, ktorá za zmluvnú stranu koná. Považujeme za žiaduce, aby bol konajúci jasne definovaný, nech sa dá jednoznačne overiť, či má oprávnenie zaväzovať podnikateľa teda či je členom štatutárneho orgánu podnikateľa alebo prokuristom. Túto skutočnosť si však zmluvný partner musí overiť sám, najlepšie výpisom z obchodného registra.

Ad b) Štát, samosprávne územné celky a iné verejné inštitúcie ako také nie sú podnikateľom, môžu sa však zúčastňovať na obchodoch podľa Obchodného zákonníka, ak zabezpečujú verejnú potrebu. Podnikatelia pritom vykonávajú svoju podnikateľskú činnosť. Rovnakú pozíciu majú aj štátne organizácie (napríklad školy), ktoré sa môžu zapájať do podnikateľských aktivít, a pritom zabezpečujú verejnú potrebu. Zabezpečovanie verejných potrieb sa posudzuje podľa celkového obsahu zmluvy.

Ad c) Pôsobnosť Obchodného zákonníka možno rozšíriť dohodou zmluvných strán na základe ustanovení § 262 tak, že jeho príslušnými ustanoveniami môžu svoj zmluvný vzťah spravovať aj osoby, ktoré nie sú uvedené v § 261 Obchodného zákonníka. Dohoda musí mať písomnú formu a uzatvára sa najmä v prípadoch, ak automaticky nespadá pod pôsobnosť Obchodného zákonníka, ale pre zmluvné strany je výhodnejšie podriaďiť režim konkrétneho záväzkového vzťahu (v našom prípade kúpnej zmluvy) Obchodnému zákonníku.

2. Predmet kúpy

Vymedzenie predmetu kúpy v Obchodnom zákonníku je jednoznačné. Môže ním byť len hnutelná vec určená jednotlivito čo do množstva a druhu. Obchodný zákonník pritom označuje takúto hnutelnú vec ako tovar. Avšak hnutelná vec ako taká nie je nikde definovaná. Občiansky zákonník však definuje nehnuteľnosti, a teda z tohto pohľadu by sme mohli za hnutelné veci považovať každú vec, ktorá nespĺňa znaky nehnuteľnosti. Za nehnuteľnosti pritom považujeme pozemky a stavby spojené so zemou pevným základom. Súdna prax sa však stotožnila s definíciou podľa Občianskeho zákonníka z roku 1950, podľa ktorého sa za veci v právnom zmysle považovali ovládateľné hmotné predmety a prírodné sily, ktoré slúžia k potrebe ľudí.

Predmetom kúpy nemôžu byť:

- a) nehnuteľností, teda vecí, ktoré sme charakterizovali vyššie. Kúpa nehnuteľností sa spravuje podľa ustanovení Občianskeho zákonníka,
- b) prevoditeľné práva a iné majetkové hodnoty, napríklad pohľadávka z pôžičky, know-how a podobne. Ich predaj je možný, ale iba na základe nepomenovanej zmluvy,
- c) hnutelná vec, osobitným predpisom vylúčená z obchodovania, napríklad zbrane, drogy alebo aj podnik teda, súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť. Podnik sa prevádza zmluvou o predaji podniku upravenou § 476 a nasl. Obchodného zákonníka,
- d) prenajatá vec, ktorá je predmetom zmluvy o kúpe prenajatej veci, upravenou § 489 a nasl. Obchodného zákonníka. Ide tu o zmluvu týkajúcu sa lízingového nájmu a predaja vecí,
- e) peniaze.

Hnutelné veci, ktoré sú predmetom kúpnej zmluvy, môžu mať povahu hmotných a pevných predmetov (ako napríklad auto alebo stroje a podobne) tekutých predmetov, plynných. Predmetom prevodu môžu byť aj prírodné sily ovládateľné človekom (elektrická energia). Ďalej môžeme hnutelné veci rozdeliť na veci zastupiteľné a nezastupiteľné, spotrebiteľné a nesporebiteľné, deliteľné a nedeliteľné, jednoduché, zložené a hromadné; veci určené jednotlivito a podľa druhu; veci existujúce a veci budúce.

Ako sme už uviedli v kapitole 3.1 často dochádza pri konkrétnych situáciách k polemike, či ide o kúpnu zmluvu alebo o zmluvu o dielo. Predmet kúpnej zmluvy je teda hnutelná vec – teda tovar ako je nazývaný zákonom. Tovar ako taký nemusí v čase uzavretia kúpnej zmluvy ešte reálne existovať. Môže byť vyrobený neskôr a to až po uzavretí zmluvy. Je preto dôležité stanoviť hraničné kritériá medzi oboma zmluvnými typmi. Tieto kritériá sme v podstate prevzali z Viedenského dohovoru o medzinárodnej kúpe tovaru. Ako je uvedené v § 410 ods. 1 Obchodného zákonníka, zmluva o dodaní tovaru, ktorý sa má ešte len vyrobiť, sa považuje za kúpnu zmluvu, ibaže strana, ktorej sa má tovar dodať, sa zaviazala odovzdať druhej strane podstatnú časť vecí, ktoré sú potrebné na výrobu tovaru.” Pojem *podstatná časť vecí* nie je príliš konkrétny. Nikde nie je určené, či sa má toto hľadisko brať kvantitatívne alebo z hľadiska funkčnosti tovaru. Logické sa ukazuje hľadisko funkčnosti, pretože kupujúcemu jednoznačne musí ísť o bezchybné fungovanie vecí.

Na druhej strane ani skutočnosť, že dodávateľ dodal celý materiál na zhotovenie diela ešte nemusí znamenať, že ide v tom-ktorom konkrétnom prípade o kúpnu zmluvu. Ide tu o druhé deliace kritérium, ktoré vychádza zo záväzku dodávateľa. Ak prevažná časť záväzku dodávateľa spočíva vo vykonaní činnosti, opäť nemôžeme hovoriť o kúpnej zmluve. Ak je predmetom záväzku montáž, vždy budeme hovoriť o zmluve o dielo. V praxi sa často stáva, že je dodávka tovaru a jeho montáž spojená a vtedy je veľmi ťažko rozlišovať o aký zmluvný typ ide. Zrejme je však, že každý prípad je posudzovaný individuálne podľa konkrétnych charakteristických znakov.

Dôležité je ešte delenie podľa toho, či ide o veci určené jednotlivo alebo podľa druhu. O veciach určených jednotlivo hovoríme vtedy, ak si účastníci kúpnej zmluvy vymedzili vec tak, že ju nie je možné nahradiť inou vecou a dodanie inej veci musíme považovať za vylúčené. Na druhej strane veci určené podľa druhu môžeme nahradiť vecami rovnakého druhu. V tomto prípade je však potrebné, aby v kúpnej zmluve uvedené veci obsahovali údaje, na základe ktorých bude možné určiť jednoznačne predmet kúpy.

3. Záväzok predávajúceho dodať predmet kúpnej zmluvy kupujúcemu a previesť na neho vlastnícke právo k tomuto predmetu

Na základe uzatvorenej kúpnej zmluvy vyplýva taktiež povinnosť predávajúceho dodať predmet kúpy kupujúcemu. Je pritom potrebné odlišovať pojem dodať od pojmu odovzdať. Zrejme je najmä to, že dodávku možno za určitých okolností uskutočniť aj mimo rámec takzvaného faktického odovzdania vecí. Napríklad pri zmluvnom zaručení nakladať s tovarom na určitom mieste, pričom k faktickému odovzdaniu nedošlo, ale k jeho dodaniu v zmysle ustanovení zmluvy došlo.

Dôležité je uviesť, že samotný záväzok predávajúceho dodať predmet kúpy a previesť na kupujúceho vlastnícke právo sa prakticky v zmluvách výslovne neuvádza. Vychádza sa pritom najmä z predpokladu, že ak sa uzatvorí zmluva s označením „kúpna“ a zmluvné strany sú označené ako predávajúci a kupujúci so špecifikáciou, že sa určitý tovar predáva a kupuje, automaticky z toho vyplýva záväzok predávajúceho dodať určený tovar kupujúcemu. S touto povinnosťou sú však spojené aj ďalšie povinnosti ako napríklad dodať príslušné doklady vzťahujúce sa k tovaru, čo súvisí najmä s prechodom vlastníckeho práva.

4. Kúpna cena a záväzok kupujúceho zaplatiť ju

V prípade kúpnej ceny hovoríme o štvrtej a poslednej podstatnej náležitosti kúpnej zmluvy. Kúpna cena je pritom úhrada kupujúceho za získaný predmet kúpy a musí byť vyjadrená v peniazoch, pretože ak by bol na úhradu použitý iný prostriedok ako peniaze, nemohli by sme už hovoriť o kúpnej zmluve. Samotný Obchodný zákonník definíciu ceny neobsahuje, avšak v slovenskom právnom poriadku sa takáto definícia nachádza, a to konkrétne v zákone o cenách. Podľa neho sa cenou rozumie peňažná suma dohodnutá pri nákupe a predaji tovaru alebo vytvorená na ocenenie tovaru na iné účely. Dôležitosť ceny spočíva taktiež v samotnom fakte rozhodovania sa kupujúceho, s kým uzavrie kúpnu zmluvu tak, aby čo najviac ušetril a predávajúceho na strane druhej, ktorý má záujem samozrejme na čo najväčšej ziskovosti. Obchodný zákonník je v smere ceny výnimkou medzi právnymi poriadkami, ako aj v porovnaní s Občianskym zákonníkom u nás, pretože podľa § 409 ods.2 Obchodného zákonníka, „V zmluve musí byť kúpna cena dohodnutá alebo musí v nej byť aspoň určený spôsob jej dodatočného určenia, ibaže strany v zmluve prejavia vôľu ju uzavrieť aj bez určenia spôsobu kúpnej ceny. V tomto prípade je kupujúci povinný zaplatiť kúpnu cenu podľa § 448”

Poznámka: Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, § 409 ods. 2

V tomto smere je Obchodný zákonník výnimkou, pretože dáva možnosť uzavrieť platnú kúpnu zmluvu aj bez konkrétneho určenia kúpnej ceny.

Základnou podmienkou pre platnosť takejto zmluvy je jasné prejavenie vôle uzavrieť za takýchto podmienok kúpnu zmluvu, pretože inak by zmluva bola neplatná. Z tohto jednoznačne vyplýva, že bez akéhokoľvek odkazu na kúpnu cenu nie je možné platnú zmluvu uzavrieť. Zákon musí minimálne sám stanoviť minimálne kritérium výpočtu kúpnej ceny, pretože inak by pre nedostatok náležitosti nemohla kúpna zmluva vôbec vzniknúť. Z tohto dôvodu je teda v Obchodnom zákonníku dispozitívne vymedzený inštitút takzvanej *obvyklej ceny*. Za takúto sa považuje cena, za ktorú sa predával obvykle alebo minimálne porovnateľný tovar v čase uzatvorenia zmluvy, a to za zmluvných podmienok obdobných v obsahu tejto zmluvy. Porovnateľnosť týchto podmienok sa musí vyhodnocovať v určitom

časopriestore. Dobrým príkladom je napríklad oblečenie a jeho sezónnosť, keďže v rôznych ročných obdobiach sa predáva za rôzne ceny.

Ak sa cena na základe dohody strán neurčuje už pri uzavieraní kúpnej zmluvy, musí sa určiť jasne mechanizmus, na základe ktorého sa kúpna cena pri konkrétnej zmluve určí. Najčastejšie sa v zmluvnej praxi využívajú tri spôsoby určenia kúpnej ceny pre kúpnu zmluvu:

1) **Nákladový spôsob** – na základe tohto spôsobu sa zmluvné strany jednoznačne dohodnú, že budú určovať kúpnu cenu vo výške nákladov, ktoré zodpovedajú nákladom, ktoré sú preukázateľné spolu s pripočítaním primeraného podnikateľského zisku pre predávajúceho.

2) **Katalógový spôsob** – Kúpna cena sa určí podľa príslušného cenníka, podľa ktorého je v čase preberania predmetu kúpy všeobecne predávaný. Ku katalógovej cene sa obyčajne poskytuje predávajúcim zľava z kúpnej ceny tak, aby jeho predaj bol pre kupujúceho výhodnejší, pretože za iných okolností by pre kupujúceho bolo jednoduchšie kupovať na základe samotného katalógu, podľa ktorého sa kúpna cena určila.

3) **Dohody o podmienkach dodávok** – strany v kúpnej zmluve iba odkážu už na inú normatívnu zmluvu, ktorú medzi sebou zmluvné strany už medzi sebou uzavreli.

Určenie kúpnej ceny považujeme jednoznačne za podmienku platnosti kúpnej zmluvy samotnej. To však nevylučuje dohodu medzi zmluvnými stranami, že kúpna cena ako taká v samotnej zmluve určená nebude. Avšak z týchto zmluvných ustanovení musí jednoznačne vyplývať, že strany nezabudli na kúpnu cenu ako takú a že chcú prijať na určenie kúpnej ceny cenu obvyklú, teda cenu, za ktorú sa rovnaký predmet kúpy alebo predmet kúpy podobného druhu podľa porovnateľných alebo všeobecných obchodných podmienok predáva.

Zadanie: Naštudovanie učiva.

Kontrola: Prezenčne cez konverzáciu online. Konzultované priebežne online so žiakmi spoločne aj individuálne.

EKN kuchár - Ing. Smatanová

Téma: Strednodobé úvery. Platobný styk – podstata a klasifikácia.

Zadanie: Naštudovanie učiva z materiálov zaslaných na mail.

Konzultované priebežne online so žiakmi spoločne aj individuálne.

Kontrola: Online skúšanie.

UCT ois - Ing. Smatanová

Téma: Súvislý príklad v jednoduchom účtovníctve.

Zadanie: Práca s materiálmi zaslanými na mail.

Kontrola: Konzultované priebežne online so žiakmi spoločne aj individuálne.

UCT kuchár - Ing. Smatanová

Téma: Vnútorne účtovné doklady . Náležitosti účtovných dokladov

Zadanie: Naštudovanie učiva z materiálov zaslaných na messenger a mail.

Kontrola: Konzultované priebežne online so žiakmi spoločne aj individuálne.

ADK - Ing. Smatanová

Téma: Upomienka.

Zadanie: Naštudovanie učiva z materiálov zaslaných na messenger a mail. Vytvorenie upomienky pre obchodného partnera zvolenej firmy. Vzor na linku:

http://www.bdvlciehrdlo.sk/pictures/uploader/56_upomienkabvs.jpg

Kontrola: Konzultované priebežne online so žiakmi spoločne aj individuálne.

TSV – Mgr. Gráčik, Mgr. Urbanová

Dnes Vám ponúkam intenzívnych len 3,5 min v Silnej rozcvičke. So Zorou precvičíme zadok a stehná. Hlavné sústredenie dnes zameriame na chrbát – Cvičenia na chrbát. Chrbtica je veľmi dôležitá pre fungovanie všetkých ostatných častí opornej sústavy človeka.

V teoretickej časti je trochu histórie v podobe výborného dokumentu „Vysoko nade všetmi“ ako odpočinok po cvičení. Príbeh fantastického športovca Wayne Gretzkeho - **chlapec, ktorý dokázal vo svojich desiatich rokoch vypredať 20000 haly** ☺

<https://www.youtube.com/watch?v=QiI9utAigwk>

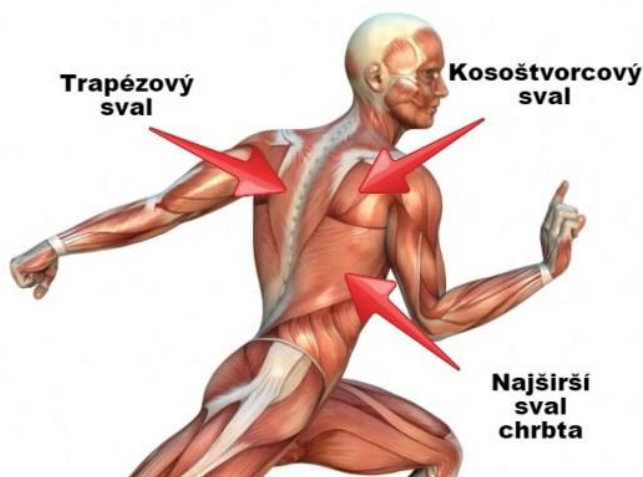
1. Intenzívna rozcvička 3,5 min: <https://www.youtube.com/watch?v=nrQ9CNK4P1M>

2. Zora Czoborová – spodná časť tela (stehná, zadok) 15 min:

<https://www.youtube.com/watch?v=WGavEOechb0>

3. Cviky na chrbát – ďalšie čomu sa dnes budeme venovať je chrbtica, pretože, či už športujete, cvičíte iné partie alebo nosíte nákupy, vaše chrbtové svalstvo je vždy v permanencii. Dokonca aj keď sedíte pri počítači, tak jeho určité časti stále pracujú a držia telo v polohe, v akej sa nachádza. Pokiaľ zostanete v určitej polohe prídlho, svaly sa unavia a **dochádza k bolestiam**.

Ktoré svaly dnes precvičíme:

Čo budete k cvičeniu potrebovať : podložka na cvičenie (deka), 1-2 kg činku (fľaška s vodou), fitlopta a odhodlanie ☺

Pri cvičení chrbta dýchajte rovnomerne a nesnažte sa pri náročnejších cvikoch dych zdržiavať.

1) *Plávanie na podložke*

Ľahnite si na podložku a napnite ruky aj nohy. Vystrite a napnite aj prsty na rukách a nohách. Naraz zdvihnite pravú ruku a ľavú nohu. V najvyššej polohe na chvíľu zastavte a pomaly klesajte naspäť. Postupne striedajte zdvíhanie ľavej ruky a pravej nohy s opačnou dvojicou končatín tak, aby sa vždy spodná končatina nedotýkala podložky. Začnite vždy pomaly tempom a až následne zrýchľujte. Pokračujte svižnými pohybmi napodobňujúcimi plávanie cvičte po dobu 50 sekúnd a potom si na 30 sekúnd oddýchnite. Následne v cviku pokračujte v druhej sérii.

2) *Predklon s činkami a otáčaním ramien*

Stojte vzpriamene, do každej ruky uchopte činku a napnite brušné a chrbtové svalstvo tak, aby stred vášho tela bol dostatočne pevný. Za mierne krúživého pohybu ramien sa pomaly predkláňajte čo najhlbšie. Vydychujte vždy, keď vaše ramená smerujú nahor. Ruky držte neustále vystreté. Snažte sa ramená dostať čo najvyššie.

Keď ste v najnižšej polohe, zaradíte na ramenách "spiatočku" a pohybujte nimi opačným mierne krúživým pohybom počas dvíhania trupu do počiatkovej polohy.

Cvik opakujte 12 krát a doprajte si krátky oddych, po ktorom cvičenie opakujte.

3) *Superman na kolenách*

Dajte sa na štyri na podložke. Pomaly vystrite a napnite ľavú ruku a pravú nohu. V tejto polohe vydržte po dobu 4 sekúnd, snažte sa udržať rovnováhu. Pritiahnite si k sebe, ale nepoložte na podložku a opätovne vystrite. Trénujete tým svoju rovnováhu a viac sa napína vaše vnútorné svalstvo. Vráťte sa do pôvodnej polohy a cvik precvičte i pre

opačnú dvojicu končatín. Opakujte 6 krát pre každú dvojicu končatín a oddýchnite si na 30 sekúnd. Znovu sa ponamáhajte i v druhej sérii.

4) *Upažovanie s činkami v predklone*

Uchopte činku do každej ruky, mierne sa rozkročte a predkloňte sa do pravého uhla. Chrbát držte vystretý. Pozerajte na podložku a ruky držte pri sebe zvislo dole. Následne začnite pomaly upažovať. Ruky môžu byť v lakt'och mierne prehnuté. Opakujte 12 krát v dvoch sériách s 30 sekundovou prestávkou.

5) *Precvičovanie chrbta na fitlopte (môžete ležať na posteli a trup visí)*

Ľahnite si spodnou časťou brucha a panvy na fitloptu. Rukami sa dotýkajte spánkovej kosti alebo ich dajte za hlavu. Následne sa predkloňte čo najhlbšie a zdvihnite trup do pôvodnej polohy. Cvik opakujte 12 krát v dvoch sériách.

6) *Naťahovacie a uvoľňovacie cviky na chrbát*

Aby váš chrbát nebol stuhnutý, treba ho precvičiť aj naťahovaním.

Teraz si ľahnite chrbtom na fitloptu a snažte sa zakloniť pokiaľ sa len dá tak, aby váš chrbát bol dostatočne prehnutý. Dýchajte rovnomerne a vydržte v tejto polohe 50 sekúnd.

Stuhnuté svaly sú nedostatočne prekrvené, čo môže mať za následok bolesti chrbta.

Sadnite si na päty, vystrite ruky a čelom sa dotknite podložky. Uvoľnite sa a pokojne rovnomerne dýchajte. Vydržte v tejto polohe aspoň 5 sekúnd a následne sa narovnajete. Cvik po chvíli viackrát zopakujte.

